

GREEN
OFFICE

KEVÄT 2020

WWF GREEN OFFICE -VUOSIRAPORTOINTI:

KULUTUSTAPAMITTARI

Yhteenvedo sisältää Suomen WWF Green Office -verkoston vuosiraportoinnissa käytettävän Kulutustapamittarin tuloksia. Kulutustapamittari on kyselypohjainen työkalu, jonka avulla kartoitetaan organisaation henkilöstön arjen ympäristötekojen tasoa ja pyritään edistämään ympäristötietoisuutta.

Kulutustapamittarin kysymykset noudattavat Green Officen teemoja muun muassa ruokaan, energiansäästöön ja jätteiden lajitteluun liittyen. Nostamme yhteenvedossa esiin kiinnostavimmat tulokset kevään 2020 vastauksista liittyen energiansäästö- ja jätelajittelukysymyksiin sekä kasvisruokailun osuuteen työpäivän ruokailuista.

Työkalusta vastaava Green Officen asiakkuuspäällikkö **Mikko Kuiri** kertoo, että kyselyn tuloksista on nähtävissä arjen ympäristötekojen lisääntyminen Green Office -toimistoissa.

”Kaikissa tarkastelemissamme kysymyksissä on nähtävissä noin kahden prosenttiyksikön nousua *Aina*-vastauksissa verrattuna viime kevään kyselyyn tuloksiin”, Kuiri tiivistää.

KORONAPANDEMIA VAIKUTTI VASTAAJAMÄÄRIIN

Suomen Green Office -verkostossa oli keväällä 2020 mukana yhteensä 159 organisaatiota, 411 toimistoa ja 52 938 työntekijää. Lukuihin on laskettu mukaan myös organisaatiot, jotka eivät ole raportointivelvollisia, sillä myös ne voivat vastata Kulutustapamittariin.

Keväällä 2020 Kulutustapamittariin vastasi yhteensä 86 organisaatiota. Vastanneita henkilöitä oli yhteensä 5651. Vastausprosentti toimistoissa oli keskimäärin 39 prosenttia. Pistekeskiarvo vastanneiden organisaatioiden kesken oli 75,4/100. Pistekeskiarvo kertoo, kuinka ympäristöystävällinen tulos kyselystä on keskimäärin saatu. Mitä isompi luku, sitä ympäristövastuullisemmin arjessa on toimittu.

Vuosi sitten keväällä 2019 vastanneiden organisaatioiden määrä oli 80 ja vastausprosentti noin 46 prosenttia. Vastaajia oli yhteensä yli 6800 henkilöä. Pistekeskiarvo oli 75/100.

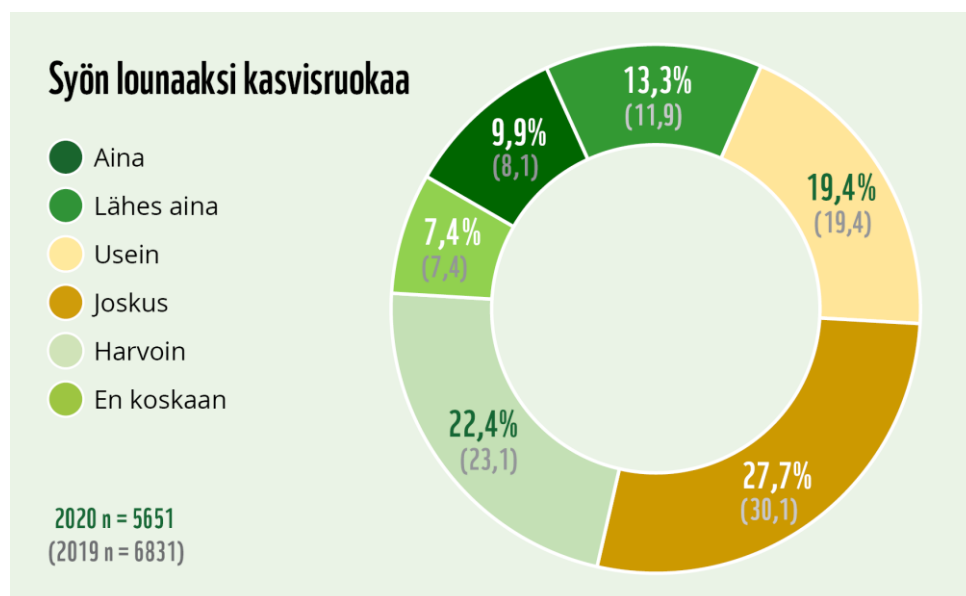
Vuosien välisissä eroissa on otettava huomioon vuoden 2020 alussa maailmalla levinnyt koronapandemia, joka saapui myös Suomeen helmi-maaliskuussa – juuri Green Office -toimistojen raportoinnin aikaan. Koronapandemia näkyi esimerkiksi kyselyyn vastanneiden henkilöiden yhteismäärässä, joka laski 1150 vastauksella, kun osa organisaatioista siirsi vastaamista odottamaan niin sanottuja normaalioloja.

Koronapandemia muutti keväällä 2020 äkisti myös työnteon tapoja, kun suurin osa suomalaisista toimistotyöntekijöistä siirtyi poikkeusoloissa tekemään etätöitä jokaisena työpäivänä viikossa. Kulutustapamittarin yhteenvedossa ei siis ole

mielekästä ympäristönäkökulmasta vertailla etätöiden tekemisen määrää tai kodin ja työpaikan välisen liikkumisen jakaumia edellisvuoden tilanteeseen.

RUOKAILUTOTTUMUKSET MUUTTUMASSA KASVISPAINOTTEISIMMIKSI

Vuoden 2020 kyselyssä on selvästi nähtävissä ihmisten lounasruokailutottumusten muuttuminen kasvisvoittoisemmiksi edellisvuoteen verrattuna. Luvut muuttuivat niin, että kasvisruokaa lounaaksi söi kaksi-kolme kertaa viikossa (vastausvaihtoehdot *Usein* ja *Joskus*) 47,1 prosenttia vastaajista, kun vuonna 2019 vastaava luku oli 49,5 prosenttia. *Lähes aina* kasvisruokaa kertoi syövänsä kuitenkin yhä useampi, 13,3 prosenttia (2019: 11,9 %). Myös *Aina* -vastauksissa oli selvää kasvua: 9,9 prosenttia vastaajista kertoi syövänsä kasvisruokaa aina työpäivän aikana (2019: 8,1 %). Niiden vastaajien määrä, jotka eivät syö kasvisruokaa koskaan lounaaksi, pysyi samana kuin vuonna 2019, eli 7,4 prosentissa.

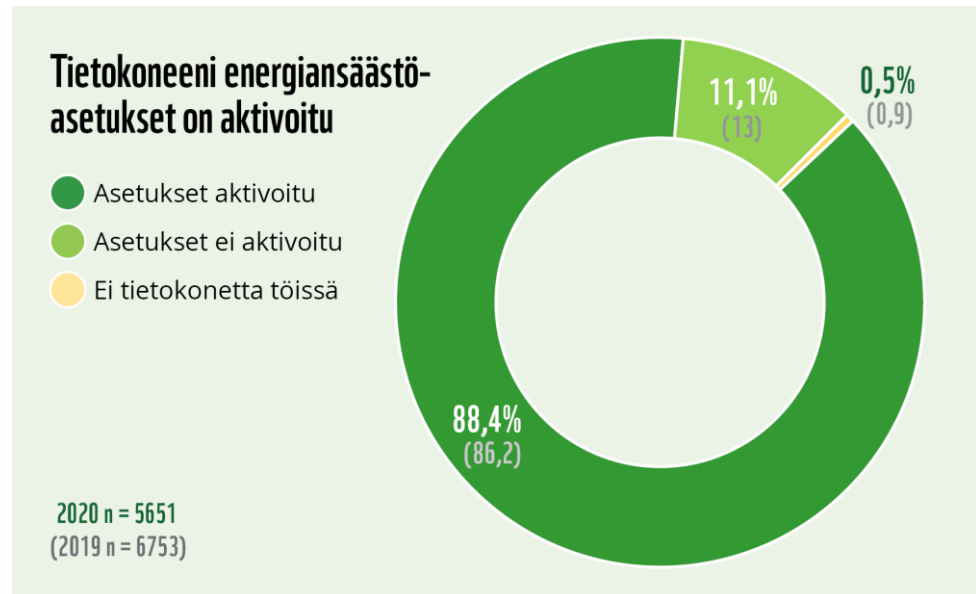
Asiakkuuspäällikkö Kuiri kertoo huomanneensa, että Green Office -toimistot ovat myös selvästi lisänneet vaatimustasoaan kasvisruoan suhteen. Lounasravintoloiden ja catering-palveluiden kanssa tehdyn yhteistyön ansiosta kasvislounasruokien laatua ja valikoimaa on saatu parannettua monissa toimistoissa.

Ylipäätään erilaisten kasvispohjaisten tuotteiden valikoima markkinoilla on parantunut muutamien viime vuosien aikana. Esimerkiksi erilaiset kasviproteiinivalmisteet ja kasviuomat ovat nykyisin normaali näky kauppojen ja ravintoloiden valikoimissa ja sitä myötä myös työpaikkojen kahvihuoneissa.

Ruoka muodostaa jopa viidesosan hiilijalanjäljestämme, mikä on saman verran kuin liikenteen osuus. Ruoantuotanto vaikuttaa vahvasti myös luonnon monimuotoisuuteen, kun esimerkiksi rehuntuotannon ja maatalouden tieltä raivataan metsiä. Organisaation työntekijöiden ruokailutottumuksiin kannattaa siis kiinnittää huomiota ja pyrkiä kannustamaan ja ohjaamaan niitä kasvispainotteisimmiksi.

ENERGIANSÄÄSTÖASETUKSET OVAT TUTTUJA SUURIMMALLE OSALLE VASTAAJISTA

Keväällä 2020 Kulutustapamittariin vastanneista 88,4 prosentilla oli tietokoneessaan aktivoituna energiansäästöasetukset, kun vuonna 2019 luku oli 86,2 prosenttia. Nousua on siis yli kaksi prosenttiyksikköä. Kevään 2020 vastaajista 11,1 prosentilla ei ollut energiansäästöasetuksia aktivoituna tietokoneessaan (2019: 13,0 %). Vain 0,5 prosentilla ei ollut tietokonetta työkäytössä lainkaan (2019: 0,9 %). Tulokset siis kertovat, että toimistoissa energiansäästöasetuksien olemassaoloon ja hyötyihin on tutustuttu ja niitä on alettu myös käyttää aktiivisemmin.

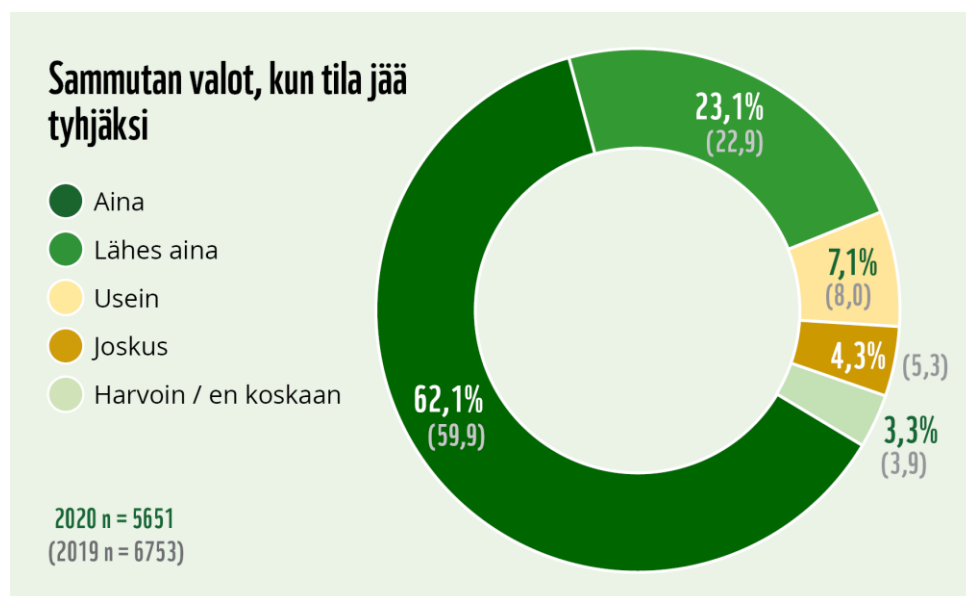
Kuirin mukaan energiansäästöasetusten aktivoiminen on helppo tapa vaikuttaa toimiston käyttäjäsähkönkulutukseen. Hän suosittelee nimeämään Green Office -tiimiin IT-asioista vastaavan henkilön, joka voi keskitetysti asentaa asetukset tai vaikuttaa esimerkiksi leasing-toimijan kautta työpaikan tietokoneiden energiansäästöasetuksiin.

Toimiston sähkönkulutukseen on tärkeää kiinnittää huomiota, sillä se on lämpöenergian lisäksi yksi suurimmista päästöjä aiheuttavista tekijöistä työpaikoilla. Kulutuksen vähentämisen lisäksi kannattaa kiinnittää huomiota sähkön tuotantotapaan ja vaihtaa se uusiutuvaan vaihtoehtoon, kuten tuuli- tai aurinkovoimaan. Vuosiraportoinnista selviää, että 100 prosenttisesti vihreää sähköä käyttäneiden Green Office -toimistojen osuus kaikista sähkökulutuksensa raportoineista toimistoista on kasvanut.

VALOJA SAMMUTETAAN ENTISTÄ AKTIIVISEMMIN

Kyselyn tulokset kertovat, että valoja sammutetaan entistä aktiivisemmin Green Office -toimistoissa. Vuonna 2020 Kulutustapamittariin vastanneista 62,1 prosenttia sammuttaa valot aina, kun tilat jäävät tyhjäksi. Vuonna 2019 vastaava luku oli 59,9 prosenttia, joten nousua on noin kaksi prosenttiyksikköä. *Aina-*vastausvaihtoehto sisältää myös valaistusautomaatiikan. Vuoden 2020 vastaajista 23,1 prosenttia kertoo sammuttavansa valot lähes aina (2019: 22,9 %). Valot

sammuttamatta jättävien tai niin harvoin tekevien osuus (3,3 %) laski hieman verrattuna vuoteen 2019, jolloin luku oli 3,9 prosenttia.

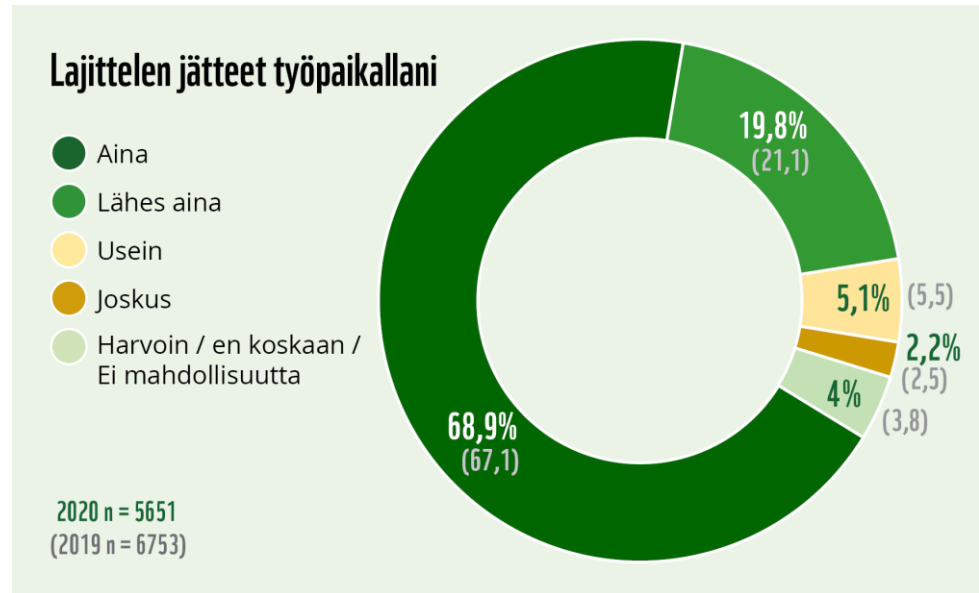
Valaistus kattaa yhdessä lämmityksen, jäähdytyksen ja ilmanvaihdon kanssa lähes puolet EU:n alueen energiankulutuksesta (Euroopan komissio 2020, WWF-lehti 3/2019). Kuiri arvioi, että energiatehokkaat talotekniset ratkaisut, kuten liike- ja läsnäolotunnistusvalot, lisääntyvät lähitulevaisuudessa entistä enemmän. Niiden avulla valot sammuvat aina, kun tilassa ei oleilla – valoja ei näin tarvitse muistaa itse sammuttaa ja energiaa säästyy tehokkaasti.

”Ilmanvaihdossa vastaava talotekninen ratkaisu on esimerkiksi hiilidioksidianturien käyttö. Ne säätelevät ilmanvaihtoa tilassa olevien ihmisten määrän mukaan: mitä enemmän tilassa on ihmisiä, sitä enemmän ilmassa on hiilidioksidia ja sitä tehokkaammin ilmanvaihto myös toimii. Jos tila taas on tyhjillään, menee ilmanvaihto hyvin pienelle teholle tai pois päältä”, Kuiri lisää.

JÄTTEITÄ LAJITELLAAN AHKERAMMIN

Vuoden 2020 kyselystä voidaan päätellä, että työpaikkojen jätelajittelumahdollisuudet ovat kehittyneet. Yhä useampi kertoo lajittelevansa jätteet, mikä kielii siitä, että lajittelumahdollisuuksia tai -ohjeistuksia on parannettu edellisvuoteen verrattuna.

Entistä suurempi osa vastaajista vastaa lajittelevansa jätteet työpaikallaan *Aina* aiempien *Lähes aina*-, *Usein*- ja *Joskus*-vastausten sijaan. Vuonna 2020 aina jätteensä kertoi lajittelevansa 68,9 prosenttia (2019: 67,1 %) ja lähes aina 19,8 prosenttia vastaajista (2019: 21,1 %). Eli yhteensä aina tai lähes aina jätteensä työpaikalla lajittelee noin 89 prosenttia vastanneista (2019: noin 88%). Molempina vuosina noin 4 prosenttia vastaajista vastasi, etteivät he lajittele tai heidän työpaikallaan ei ole siihen mahdollisuutta.

Kuiri toteaa, että jätehuollon ja lajittelumahdollisuuksien parantaminen sekä niiden hyvä ohjeistus yhteistyössä siivous- ja kiinteistöhuollon kanssa kannustavat kiertotalouden edistämiseen Green Office -toimistoissa.

”Jätehuolto ja lajittelu ovat todella konkreettinen osa arkea, ja siihen usein kiinnitetäänkin ensimmäisenä huomiota heti Green Office -työn alussa. Uuden jätelakeen keräyksen perustamisessa ja oikeanlaisen lajittelun ohjeistamisessa toimiston kannattaa olla oma-aloitteinen”, Kuiri jatkaa.

Jätelakeiden oikeanlaisella lajittelulla ja kierrätyksellä saadaan hyödynnettyä jo olemassa olevat materiaalit uusien tuotteiden valmistamisessa, jolloin neitseellistä materiaalia ei tarvita niin paljon. Tämä vähentää luonnonvarojen ylikulutusta ja leikkaa myös ilmastonmuutokseen vaikuttavia päästöjä. Esimerkiksi muovintuotanto ja muovijätteen poltto aiheuttavat Ympäristöministeriön mukaan vuosittain maailmanlaajuisesti noin 400 miljoonaa tonnia hiilidioksidipäästöjä. Muovin – kuten myös muiden jätelakeiden – kierrätykseen kannattaa siis työpaikoilla osallistua.

KULUTUSTAPAMITTARIN TULOKSISTA SUUNTA TULEVAAN

WWF Green Office -merkin saaneet toimistot ovat velvollisia raportoimaan vuosittain WWF:lle. Kulutustapamittari ei ole raportoinnissa pakollinen mittari, mutta jos organisaatio päättää vastata siihen joka vuosi, se saa säännöllisesti dataa henkilökuntansa kulutustottumuksista ja arjen ympäristöteoista. Kuiri huomauttaa, että tulokset ovat arvokas apu työyhteisön toiminnan ohjaamisessa ympäristövastuullisempaan suuntaan.

”Organisaatio saa anonyymien yhteenvedon työntekijöidensä vastauksista, mistä saa käsitystä työyhteisön arjen tavoista. Sen pohjalta organisaation on helppo arvioida, mihin teemoihin ympäristötyössä kannattaa jatkossa kiinnittää

huomiota. Kyselyyn vastanneet työntekijät puolestaan saavat yhteenvedon ja palautetta omista vastauksistaan, mikä motivoi tapojen muutokseen”, hän selittää.

Organisaation oma yhteenveto lähetetään Green Office -yhteyshenkilölle. Tulosta kannattaa vertailla koko verkoston pistekeskiarvoon ja oman organisaation edellisvuosien tuloksiin – näin näette, toimiiko henkilöstönne keskiarvoa ympäristövastuullisemmin vai onko asiassa vielä kehitettävää.